

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інституту економіки та менеджменту

Кафедра теорії економіки та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту економіки та менеджменту

(підпис)

Дзьоба О.Г.

(ініціали, прізвище)

«02» 02 2020 р.

Національна та регіональна економіка

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Бакалавр

(рівень вищої освіти)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

(шифр і назва)

Спеціальність 073 Менеджмент

(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова

обов'язкова / вибіркова

Івано-Франківськ-2020

Робоча програма дисципліни «Національна та регіональна економіка» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю 073 Менеджмент

Розробник:

Завідувач кафедри теорії економіки та управління, д.е.н., доцент

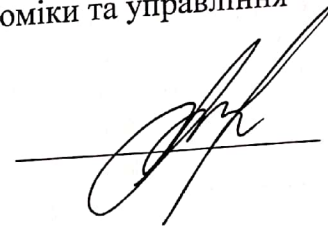

Л.Є. Сіmkів

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії економіки та управління

Протокол від «10» лютого 2020 року № 6.

Завідувач кафедри теорії економіки та управління

Л.Є. Сіmkів

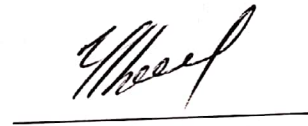
Узгоджено:

Завідувач кафедри менеджменту та адміністрування

Полянська А.С.

Гарант освітньої програми «Менеджмент»

Кінаш І.П.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Національна та регіональна економіка» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Семестр 2		Семестр _____	
			Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	4	4	4	4		
Кількість модулів	2	2	2	2		
Загальний обсяг часу, год	120	120	120	120		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	45	14	45	14		
лекційні заняття	26	8	26	8		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	18	6	18	6		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	76	106	76	106		
виконання курсового проекту (роботи)	-	-	-	-		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	8	10	8		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	18	62	18	62		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	18	6	18	6		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до екзамену	30	30	30	30		
Форма семестрового контролю	Екзамен		Екзамен			

2 МЕТА ТА ЗАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

2.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують сучасне економічне мислення фахівця в області економіки, фінансів та управління.

2.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Національна та регіональна економіка» є формування теоретичних і практичних знань про закономірності та особливості функціонування національної і регіональної економіки, сучасний стан і напрямки регіонального розвитку економіки в умовах євроінтеграційних процесів; визначення ролі фінансового сектора в структурі національної та регіональної економіки; обґрунтування організаційно-економічних механізмів управління національною та регіональною економікою, соціальних, екологічних та зовнішньоекономічних аспектів їх функціонування.

2.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Для досягнення мети навчальний процес спрямовано на вивчення широкого кола загальних питань з національної та регіональної економіки. Відповідно до мети курсу визначено низку завдань:

- поглибити теоретичні знання щодо методологічних основ функціонування національної та регіональної економіки порівняно;
- розгляд сучасного стану економіки України та її регіонів, перспектив їх розвитку, причин та наслідків економічної політики;
- засвоєння економічних теорій розвитку національної та регіональної економіки;
- визначення ролі держави в економічній системі країни, методів та інструментів її впливу на економіку;
- характеристика фінансової системи країни, яка охоплює державні фінанси, банківську систему та небанківські установи;
- обґрунтування фінансової незалежності регіонів; визначення соціальних результатів економічного розвитку країни і регіонів та суперечності між економічним розвитком й екологією;
- розгляд сучасного стану і основних напрямів регіонального розвитку економіки;
- визначення і обґрунтування пріоритетів та завдань у сферах структурної, регіональної, соціальної, екологічної і зовнішньоекономічної політики;
- розкриття місця національної економіки у світовому господарстві та питань, пов'язаних з міжнародною конкурентоспроможністю України.

2.4. Інтегровані вимоги до знань та умінь з навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України.

Загальні компетентності для освітньо-професійної програми «Менеджмент»:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності спеціальності для освітньо-професійної програми «Менеджмент»:

- СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- ПРН1. З'ясувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.
- ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та між культурності.
- ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Національна та регіональна економіка» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М1	Теоретичні засади регіональної та національної економіки	16	4		
ЗМ1	Предмет, метод і завдання національної та регіональної економіки. Предмет і завдання науки про національну та регіональну економіку. Розміщення продуктивних сил і територіальна організація виробництва, їх суть та особливості. Методологічні основи національної та регіональної економіки. Розвиток науки та її основні напрямки.	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ2	Наукові методи розміщення виробництва. Сутність методу, методики та методології розміщення виробництва. Традиційні методи розміщення виробництва. Нові або сучасні методи розміщення виробництва.	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ3	Закономірності та принципи розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Поняття закону і закономірності, їх взаємозв'язок. Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил.	2		1-3, 6, 7, 8	
ЗМ4	Фактори розміщення продуктивних сил, їх суть та особливості. Роль сировинного, водного, споживчого факторів у розміщенні виробництва. Фактори економіко-географічного положення та фактор робочої сили. Вплив науково-технічного прогресу та фактора ринкової кон'юнктури на розміщення виробництва.	2	1	1-3, 6, 7, 8	
ЗМ5	Економічне районування та територіальна організація господарства. Регіоналізм у системі соціально-економічного розвитку держави. Економічний район, його головні ознаки, районуотворюючі фактори. Принципи і критерії виділення великих економічних районів. Форми територіальної організації продуктивних сил економічних районів. Мережа економічних районів України.	2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ6	Регіони у системі територіального поділу праці. Територіальний поділ праці як основа	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6,	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	спеціалізації економічних регіонів. Форми суспільної організації виробництва у регіоні. Специалізація економічних регіонів. Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону. Економічна ефективність спеціалізації та її показники.			9	
ЗМ7	Сутність, мета і завдання державної регіональної економічної політики. Сутність державної регіональної економічної політики. Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики. Основні цілі державної регіональної економічної політики. Завдання державної регіональної політики.	2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11-18	
ЗМ8	Механізм реалізації державної регіональної економічної політики. Поняття і суть механізму реалізації державної регіональної економічної політики. Цільова організаційно-правова база реалізації державної регіональної економічної політики. Основні важелі та інструменти механізму реалізації державної регіональної економічної політики.	2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11-18	
М2	Економіка України як цілісна соціально-економічна система.	10	4		
ЗМ1	Природно-ресурсний потенціал економіки України та її регіонів. Природно-ресурсний потенціал та його структура. Класифікація природних ресурсів. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу. Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу.	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ2	Людський потенціал України та її регіонів. Чисельність населення України та показники, що її характеризують. Трудовий потенціал України та його відтворення. Розселення населення та фактори, що на нього впливають. Міграції населення, їх види та причини. Державна політика зайнятості та її напрямки.	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ3	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах. Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс. Структура економіки. Особливості галузевої структури економіки.	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11-15	
ЗМ4	Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем. Економічна система регіону як ланка єдиного господарського комплексу. Диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил. Основні проблеми та напрямки соціально-економічного розвитку регіонів.	2	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11-18	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
ЗМ5	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. Суть і значення міжнародних зв'язків України. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Економічна інтеграція, її суть та форми. Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності.	2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,11-18	
	Всього	26	8		

Всього:

М1 – змістових модулів 8

М2 – змістових модулів 5

3.2 Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні засади регіональної та національної економіки	10	3		
П 1.1	Предмет, метод і завдання національної та регіональної економіки	2	-	1-15	1.1
П 1.2	Наукові методи розміщення виробництва	2	2	1-15	
П 1.3	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	2	-	1-3, 6-8, 10-15	
П 1.4	Регіони у системі територіального поділу праці. Економічне районування та територіальна організація господарства	2	1	1-3, 6-8, 10-15	
П 1.5	Сутність, мета і завдання державної регіональної економічної політики. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики	2	-	1-18	
М2	Економіка України як цілісна соціально-економічна система	8	3		
П 2.1	Природно-ресурсний потенціал економіки України та її регіонів	2	-	1-6, 9, 10-15	
П 2.2	Людський потенціал України та її регіонів	2	2	1-15	
П 2.3	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	2	1	1-15	
П 2.4	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.	2	-	1-15	
	Всього	18	6		

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні засади регіональної та національної економіки	10		
ЗМ1	Методологічні основи національної та регіональної економіки. Розвиток науки та її основні напрямки.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11-18	
ЗМ3	Принципи розміщення продуктивних сил.	2	1-3, 6, 7, 8	
ЗМ4	Вплив фактору економіко-географічного положення та екологічного фактору на розміщення виробництва.	2	1-3, 6, 7, 8	
ЗМ5	Мережа економічних районів України.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ6	Спеціалізація економічних регіонів. Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону. Економічна ефективність спеціалізації та її показники.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11-18	
ЗМ8	Цільова організаційно-правова база реалізації державної регіональної економічної політики. Основні важелі та інструменти механізму реалізації державної регіональної економічної політики.	8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10-18	
М2	Економіка України як цілісна соціально-економічна система	2		
ЗМ1	Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ2	Міграції населення, їх види та причини. Державна політика зайнятості та її напрямки.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	
ЗМ4	Основні проблеми та напрямки соціально-економічного розвитку регіонів.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	
ЗМ5	Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності.	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	

Інші види самостійної роботи (вивчення конспекту лекцій та літературних джерел, підготовка до практичних занять, тестів та контрольних робіт, самостійне вивчення окремих питань курсу, підготовка рефератів, доповідей) та загальний її баланс характеризує таблиця 1.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, – Х.: ФОП Бронін О.В., 2018. – 284 с. URL: <https://vscosvita.ua/library/regionalna-ekonomika-navcalnij-posibnik-praktikum-126637.html>

2. Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2016. 432 с. URL: <http://lira-k.com.ua/preview/12048.pdf>

3. Сімків Л.С. Регіональна економічна політика: чинники формування, пріоритети та механізми реалізації: монографія. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 380 с.

4.2 Додаткова література

4. Сімків Л.С. Національна та регіональна економіка: методичні вказівки для самостійної роботи. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. 37 с.

5. Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку соціально-економічних систем в контексті підвищення енергетичної безпеки України: колективна монографія / за заг. ред. О.Г. Дзьоби, Л.С. Сімків, С.М. Кафки. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. С. 51-63.

6. Сімків Л. С. Особливості структурних зрушень в економіці України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Вип. 19.- Ч. 3., 2018. С. 44-48 URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_3_2018ua/19_3_2018.pdf

7. Andrusiv, U., Simkiv, L., Dovgal, O., Demchuk, N., Potryvaieva, N., Cherchata, A., Popadynets, I., Tkachenko, G., Serhieieva, O & Sydor, H. (2020). Analysis of economic development of Ukraine regions based on taxonomy method. *Management Science Letters*, 10(3), 515-522. doi: [10.5267/j.msl.2019.9.029](https://doi.org/10.5267/j.msl.2019.9.029)

8. Сімків Л.С. Напрями вдосконалення процесу формування і реалізації національних проєктів. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. 2017. №6. С.105-108

9. Сімків Л. С. Теоретичні засади формування організаційно-економічного механізму стимулювання економічного зростання в регіонах. *Інфраструктура ринку*. 2018. №17. С. 295-299. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/17_2018.pdf

10. Сімків Л. С. Стратегічні пріоритети регіональної економічної політики в контексті детермінант економічного зростання. *«Бізнес Інформ»*. 2019. №3. с.96-101

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

12. Інститут громадянського суспільства. URL: www.csi.org.ua/.

13. Кабінет Міністрів України (вихід на всі міністерства і відомства). URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

14. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>.

15. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/>.

16. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

17. Програма Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні». URL: <http://www.slg-coe.org.ua/>.

18. Реформа децентралізації влади в Україні - Децентралізація влади. URL: <http://decentralization.gov.ua/>.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома модулями М1 і М2. Модульний контроль передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Національна та регіональна економіка»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М1	20
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М1	32
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М2	20
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М2	28
Усього	100

Екзаменаційна оцінка з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Остаточне оцінювання екзамену з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни